

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șiese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sêu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 21.

Joi, 25 13 Martiu

1880.

Brasiovu 24/12 Martiu.

Amu intratu în primăveră, o primăveră, pentru
noi cei dela pôlele Carpatiloru atātu de neobi-
cșita și rigida, încātu dēca nu amu scrie 23 Mar-
tiu amu crede, că inca n'amu esitu din lun'a lui
Decembre. Zapad'a e aprôpe de o palma și sufla
un ventu aspru, care face de inghiatia totu. A-
cēst'a se petrece în fundulu Ardealului și cores-
ponde din intemplantare pe deplinu cu situatiunea nōs-
tra politica. Și în politica amu ajunsu aprôpe de
gradulu acēl'a, la care trebuie se inghiatie tôte
sperantiele ce le destēpta apropiarea primaverii în
animele unui poporu.

Intracēea se anunția dela Budapeșta, că acolo
radiele sōrelui s'au reversatu cu caldura asupra ca-
petelor suprematisatorilor nostri și că arborii a-
colo au și începutu se inverdiēca. Natur'a își are
și ea joculu ei și ne dovedesce, că nu întotdeauna
este adevēratu, că sōrele incaldiesce unu felu și pe
apăsatori și pe apesati.

În curēndu se va topi inse și ghiati'a ce ac-
operē muntii și campurile nōstre, tienendu inca în
amortieșia vegetatiunea și atunci și sperantiele po-
porului nostru mahnitu voru capetā noua vieatia și
voru însufiā noua putere de a munci și a luptā
pentru de a 'și creā unu viitoriu mai bunu!

Sperantiele nōstre voru reinviā cu indoita po-
tēre, voru trebui se re'nvia, căci suntemu unu po-
poru cu vieția. Și nu pe sentiulu de dreptate alu
contrarilor nostri vomu basā aceste sperantie, ci
numai și numai pe puterea nōstra de vieția, pe
puterea de a reziste și torēntului, ce ne amenintia
astadi, cumu am resistatu de noue dieci și noue
de ori în cursulu seculiloru, salvandu-ne limb'a și
nationalitatea.

Lupt'a a remasu totu cea vechia, dēr' tactic'a
s'a schimbatu Armele, cu cari ne aperamu odi-
alibă, nu ne mai ajungu astadi. Atunci operatiu-
nile se faceau în micu și atacurile erau singurati-
ce, astadi se operēza în masse și atacurile sunt
combinate; în timpurile mai vechi decidea de multe
ori valōrea personal'a a unora, astadi bravur'a per-
sonala nu se pōte manifestā, decātu numai într'unu
corpu bine organizatu și bine condusu. Eata de-
osebirea între epoc'a iobagiei și epoc'a constituiu-
nala.

Nōu'a epoca a nascutu sentiulu de solidaritate
a intereselor, care la noi Romanii se confun-
dă adeseori cu sentiulu de rassa, de nationalitate. A
fi nascutu Romanu și a avē sentiminte romanesci
nu însēmna inca a fi consciu de chiamarea s'a, că
Romanu, de interesele nationale romane. Acēst'a
consciintia nu se pōte destēptā într'unu poporu,
decātu numai prin cultura nationala, printr'o orga-
nizare intielēpta și buna a membriloru sei.

Problem'a cea mare ce ni se impune adi cu
necessitate, este de a face unu pasu seriosu și de-
cisivu înainte pe calea acēst'a singuru mantuito-
re, a concentrării și organizării fortieloru nōstre na-
tionale.

Dificultatile ce le vomu intimpinā sunt mari,
dēr' dēca este adevēratu, că suntemu unu poporu cu
vieția, trebuie se le invingemu. Ce e dreptu, con-
trarii nostri au ingrijitu pentru aceea, că se nu ne
lase nici unu terenu, care se 'iu potemu folosi li-
beru și nedisputatu pentru desvoltarea nōstra natio-
nala și faurescu neincetatu la legi, cu scopu de a
ne luā ori-ce posibilitate de a ne mai potē reculege
poterile. Acēst'a inse se nu ne sparie, se ne gan-
timu mai bine, că la multe neajunsuri ce le suferim
astadi portamu noi insine vin'a și se cau-
tam cu atātu mai multu a starui și a lucrā în
directiunea aratata, căci avemu se coregemu și erori
de ale trecutului.

Pentru că se smāncimu odata din man'a con-
trarilor arm'a ce au întrebniat'o și o întrebni-
tēza neconțenitu spre slabirea nōstra, arm'a cea

mai veninōsa și periculōsa, prin care ne desbina și
paralisēza ori-ce actiune folositoare natiunei nōstre,
trebuie se avemu o mica dosa de intieleptiune și
cu atātu mai multa buna voire, curagiu și abnegare
de sine. Cu cātu scopulu celu urmarimu este mai
înaltu și mai santu, cu atātu și încordările nōstre
trebuie se fia mai mari și mai sincere.

Art'a bellica ne invētia, că înainte ori-carei
evolutiuni trebuie se premērga o explorare a tere-
nului și a fortieloru inamicului; acēst'a regula se
observa atunci, candu ôstea este pregatita pentru a-
tacu. Stadiulu ce 'lu percurge pēna la acestu mo-
mentu, stadiulu pregătirii însasi, recere explorarea
fortieloru proprii, adunarea de osteni și de mate-
rialu, organizarea lor, delaturarea pedeciloru ce se
potu contrapune acestei organizari.

Fația de luptele grave legale ce ne mai stau
înainte ne aflamu și noi Romanii în acestu din
urma stadiu. Este timpul supremu, că se ne re-
culegemu. Trebuie se aflamu medinoculu, care se
ne face posibila acēst'a reculegere. Noi din parte-ne
ne vomu silī dupa ale nōstre modeste poteri a
cercetā în numerii venitori causele reului și me-
diulōcele de leuire. Vomu face-o acēst'a cu a-
tātu mai vērtoșu, căci suntemu convinsi, că vomu
fi spriginiti de toti Romanii binesentitori, cari nu
dorescu astadi nimicu mai tare, decātu de a se
afli odata medinoculu unei comune, sincere și fra-
tiesci conlucrari pentru binele natiunei nōstre din
aceste tieri. Procedēndu pe acēst'a cale toti în
unire, vomu recastigā încrederea în noi și în for-
tiele nōstre și earasi se va face primăveră în a-
nim'a mahnita a poporului romanu!

Brasiovu, 11/23 Martiu 1880.

(S a s i i s i R o m a n i i.) Ceea ce a datu
d-lui Tisza cele mai multe șanse de a se sustienē
la putere și l'a ajutatu în pornirile sale nenoro-
cite de a „sdrobi“ nationalitatile nemaghiare a
fostu și este — discordi'a, neintielegerea și jalusi'a
dintre singuraticile nationalitati, cari traiescu în
tierile de sub corōn'a s-lui Stefanu. Prin urmare
nu este asia de mare „meritul“ d-lui Tisza, pe
cātu este vin'a diferiteloru nationalitati, dēca po-
temu constatā acea trista aparitiune, că „sdrobi-
torulu“ nationalitatiloru face totu mai mari pro-
gresse în oper'a s'a destructōre și acuma se crede
destulu de tare spre a ne atacā și celu din urma
și mai santu patrimoniu, adeca limb'a.

O regretabila ilustratiune la cele premise ne
da fōr'a sasēșca din Brasiovu „K r o n s t ā d t e r
Z e i t u n g“ în Nr. 44 într'unu articulu intitula-
tu: „La alegerile pentru universitatea sasēșca“. Nu
amu voit'u a ne grabi cu reflexiunile nōstre
la cuprinsulu acestui articulu caracteristicu din a-
dinsu; acumu inse, dupa ce au trecut alegerile,
care au avut locu astadi Marti 11/23 Martiu, ne
peritemu a face unele reflexiuni. Premitemu mai
antaiu acea observare, că de astadata concetatiunii
nostri sasi nu aveau nici celu mai micu cuventu
de a 'și versā veninulu, căci, dupa cumu suntemu
informati, loru le era cunoscutu că din partea
Romaniloru brasioveni de astadata nu li se va
face nici cea mai mica concurentia, pentru
de a li se lna vre unu mandat de deputatu la uni-
versitatea sasēșca, deci nu potemu reduce veleita-
tile cuprinse în mentionatulu articulu decātu la a-
celu faptu, că sasi nostri inca totu nu 'și cunosc
situatiunea, și că ei, dedati a domū exclusivu, aici
în fundulu regiu, nu se potu acomodā nicidecumu
principiului fundamentalu alu constitutionalismului
ădevēratu, principiului de e g a l a î n d r e p t a t i r e.

Dupa aceste observari generali trecemu la u-
nele pasagie din articulu memoratu, cari sunt
mai caracteristice pentru pusilanimitatea sasēșca.
Firulu rosu, de care se tienu tôte espectorarile

articulului e parerea înradacinata la sasi, că o-
rasiulu Brasiovu este o proprietate exclusiva sa-
sēșca, că nu pōte se aiba alte interese decātu sa-
sesci și că prin urmare adevēratii lui reprezentanti
ar' fi numai sasi. Faptulu, că între 28 mii de
locuitori ai Brasiovlui mai bine de 20 mii sunt
nesasi pare a nu conturbā de locu pe sasi în cal-
culatiunile lor unilateral politice, ei au aerulu
de a se semti și acuma, că domni și conducētori
predestinati și privilegiati ai orasiului.

Pōte, că si naturelulu și vechiulu obicei alu
concetatiuniloru sasi de a se considerā că stapāni
absoluti lucra în contra unei mai bune orientari
și acomodari a lor la giurstarile faptice. Altfeliu
ar' fi fostu cu neputintia se vina și cu acēst'a o-
casiune și se le arunce Romaniloru cuvintele: Gim-
nasiulu vostru capeta 5000 florini pe anu din a-
verea universitatii sasesci și totu mai pretin-
dēti se ve damu inca și unu locu pentru infintierea
unei gimnastice? Audi acolo Romanii „nu suntu
multiamiti“ nici cu ceea ce le-amu datu noi sasi
pēna acuma din „marinimositate“, ei „pretindu“,
că și candu ar' avē unu dreptu la averea nōstra
sasēșca!

Eata isvorulu neintielegeriloru. Sasi nu s'au
potutu dedā inca cu ide'a, că averea fundului regiu
nu se pōte întrebniat' exclusivu numai pentru po-
porulu lor, ci e în dreptu se participe la folōșele ei
întreg'a poporatiune a fundului regiu. Exclusivis-
mulu sasiloru, și asia prea mare, se potētiēza a-
colo unde e vorb'a de a face parte drēpta. „Scō-
lele evangelice, ne dicu ei, n'au pretinsu, că se le
damu unu locu pentru gimnastica! Fōrte bine dēr'
caus'a pentru care nu au facutu acēst'a e fōrte
simpla, ele n'au avutu lipsa de a mai pretinde unu
asemenea locu, căci si l' a u l u a t u simpla-
mente, candu și cumu le-a placutu! Aci e marea
diferentia!

Si apoi le stā și fōrte reu dloru dela „Kronst.
Ztg.“, că se acatia de o cerere a Romaniloru bra-
sioveni, pe care ei s'nguri au recunoscut'o de justa,
hotarindu în consiliulu comunalu, că se li se dē lo-
culu pretiusu pentru infintierea unei gimnastice.
Dēca reprezentantii sasi nu s'au tienutu de cuventu
și au resturnatu mai apoi primul conlusu, totu
Romanii se pōrte vin'a?

Abstragēndu dela celelalte neesactitati din ar-
ticulu memoratu, întrebamu pe dui dela „Kronst.
Ztg.“ et tutti quanti ejusdem farinae, că ôre prin
asemeni impunsaturi și amenintari, credu ei, că fo-
lorescu cevasi causei poporului sasescu? Intieleg-
gemu, că-i dōre, că la alegerile dietale trecute nu
s'a alesu nici unu sasu de deputatu alu orasiului,
dēr' invetiatur'a, ce au trebuit se-o scōta din a-
cēst'a impregiurare, este ôre de asia, că sei imbar-
bateze a procede în modu și mai exclusivu si mai
ostilu față de Romani? Credu ei, că prin acēst'a
ne combatu pe noi, ori-că prepara numai calea la
alu treilea, care cuprinde totu mai multu terenu în
orasiu și care, candu se va vedē mai tare în posi-
tiunea s'a, le va disputā sasiloru dreptulu de a dis-
pune asupra destineloru orasiului cu deseversire? —

Spatiulu nu ne iërta a mai estrage și alte pa-
sagie din acelu articulu, cari sunt cu aceea 'și a-
bundantia de delicatētia îndreptate la adres'a nōstra.

Parerea nōstra în acēst'a privintia este, că o
astfelu de politica exclusivistica, cumu o au ob-
servatu concetatiunii nostri sasi, pōte fi cu timpul
mai periculōsa pentru ei, decātu pentru noi — si
apoi dēca tienemu contu de politic'a generala a
tierii trebuie se recunōșcemu, că cu o astfelu de
procedura facemu cele mai eminente servitii ce-
loru ce au supremati'a peste noi. Dupa atâte es-
periintie triste, ce le-au avutu și sasi și le-amu a-
vutu și noi, ar' fi dēr' timpul, că se încetamu o-
data cu politic'a exclusivistica și separatistica și cu
poteri unite se cautāmu a salva, ce mai e de salvatu,
altfelu vomu avē desilusiuni amare din partea a-

celora, cari traiescu dupa macsim'a cea mai funesta pentru nationalitati, care le dice: „Divide et impera.“

—n.—

Cronic'a evenimentelor politice.

In palatul imperatescu din Vien'a s'au concentratu dilele trecute deputatiuni din diferite parti ale monarchiei, cari au depusu la peciórele tronului omagiale loru oficiale pentru fericit'a logodire a principelui mostenitoriu Rudolf. Fórte cordiala a fostu primirea deputatiuniloru orasiului Vien'a. In modu fórte solemn elu s'a petrecutu si primirea deputatiuniloru din Ungari'a. Mai antaiu a fostu primita deputatiunea dietei ungare. Cardinalulu-primite Simor adresandu o vorbire mai lunga Majestatiloru Sale, Majestatea S'a a respunsu deputatiunei dietale: „Multiamimu magnatiloru si deputatiloru Ungariei pentru omagial'a loru gratulatiune si pentru dorintiele loru bune si sincere. Ele sunt de mare valóre pentru Mine si fiulu Meu, mostenitoriu tronului, pentru cá vedu intr'insele unu nouu gagiu alu fidelei alipiri si alu acelei legaturi, care léga iubit'a mea Ungaria nedepartitu de casa si de famili'a Mea. Vedemu unu presemnu fericitu pentru viitórea santa cununia in aceea, cá anim'a fiului Nostru si-a alesu pe nepót'a iubitului Nostru unchiu, a caruia merite eternisate pe paginile condicei de legi si le reamintesc cu multamire si generatiunea de astadi. Nu me indoiéscu, cá tíer'a va imbraçiosia pe nepót'a cu aceea 'si iubire, cu care ilu adorá pe tata-mosiulu ei; cá nu se va semti in cerculu Vostru cá straina si va aflá aci patri'a scumpa a iubirei. Impartasiti aceste celoru ce v'au tramisu pe langa cordial'a Mea salutare regala.“

Cam in sensulu acest'a, dér' mai scurtu, a respunsu Maj. S'a si deputatiunei capitalei ungare, facéndu amintire de fostulu palatinu alu Ungariei, pe care diet'a dela 1848 la glorificatu intr'unu articulu de lege, la ceea ce se provóca si respunsulu de susu. Monarchulu a cetitu respunsurile, cari dupa usulu constitutionalu au fostu redactate de guvernulu. — Membrii deputatiunei ungare au facutu furóre la publiculu ce erá adunatu inaintea palatului prin costumurile loru nationale bogate, pe cari le scotu numai la asemeni ocaziuni din garderoba.

Dupa ce n'a reesitu fusiunea propusa de d-lu Tisza se face din partea „opositiunei intrunite“ maghiare o incercare de fusiune cu deputatii, cari nu apartienu la nici un'a din partidele cele mari. „Egyetértés“ afla, cá s'a tienutu deja o conferintia cu scopulu acest'a, o intielegere inse nu s'a stabilitu inca péna acuma.

Politi'a din Vien'a a opritu colportarea diuarului „Egyetértés“ si a mai multoru alte diuare maghiare prin Vien'a, care faptu a mahnit multu pe cei din Budapest'a, cáci vedu in elu o vatamare a pactului dualisticu!

In siedintia dela 18 l.c. a camerei ungare deputatulu Irányi a pledatu pentru o noua colonisare a Ungariei si a facutu in privintia acest'a o propunere formalá. Bunurile statului, dise elu, se se vanda in mici parcele la comunele invecinate si, déca acest'a nu va avé succesu, se se ié in considerare locuitorii seraci din acele parti muntóse ale tierii, de unde au inceputu deja se emigreze (Secuii?) si apoi se se aduca colonisti esteri, cari nu voru amenintia nationalitatea maghiara, déca guvernulu va luá mesurile necesare. Irányi propune prin urmare, cá, deórece o mare parte din Alföld e puçinu populata si deórece lipsescu braçiele spre a lucrá, pamentulu fructiferu nu se póte lucrá in modu corespundietoriu, spesele productiunei urcauduse si concurentia devenindu totu mai dificila, considerandu, cá o poporatiune mai désa contribuie la inaintarea bunastarei si a culturei, camer'a se provóce pe ministru de finance de ai presentá unu proiectu de lege pentru colonisare. — Ministrulu de finance Szapáry respunse, cá in ministeriulu de finance se lucréza tocmá acuma la unu proiectu pentru vinderea domeniiloru statului: „Padurele statului se nu se vanda; mosiile statului parte se fia colonisate, parte se se vanda la comunele mari vecine, inse fara a eschide concurentia in pagub'a statului.“ Aceste sunt ideile conducétorie ale proiectului ministerialu. Dupa aceste deslusiri camer'a respinse propunerea lui Irányi.

Partid'a autonomista din Austri'a se intarese din dí in dí si Cehii punu tóte in miscare, cá se cástige cátu mai multe favoruri pe cale administrativa. Astfelu au dobénditu, cá in Mo-

ravi'a se se creeze la gimnasiile germane din Weisskirchen, Ungarisch-Hradisch si Kremsier clase paralele cehice s. a. Acuma Cehii voiescu se creeze scoli cehice si in Vien'a, unde jumetate din poporatiune este de origine ceha. Se 'ntielege cá tóte aceste intimpina opositiunea suprematistiloru nemti, cari striga, cá germanismulu e ameuintiatu (sic!) Faptulu cá deputatulu polonu Dr. Hausner, s'a esprimat nu de multu pentru legatura strinsa cu Françia si in contra aliantiei cu Germani'a, le-a datu Nemtiloru prusaci ocaziunea de a suspitiuná guvernulu actualu si partid'a autonomista cá antigermana.

Romani'a va tramite, cá representante alu ei la Parisu pe presiedintele camerei d. C. A. Rosetti. „La République Française“ dela 21 l. c. scrie cu privire la acest'a: „Alegerea unui barbatu de statu asia de insemnatu, cá d. Rosetti pentru a representá Romani'a la Paris este unu semnu de deferintia, pentru care guvernulu francesu e fórte semtitoriu.“ „Rep. Fr.“ adauge, cá d. Calimachi-Catargi va lasá in Françia amintiri fórte simpatice.

„Monit. Rom.“ anuntia in modu oficialu numirea d-lui Eugeniu Voinescu de consulu generalu alu Romaniei la Budapesta. Din diuarele vieneze aflamu, cá d. Voinescu a si primitu „execuaturulu“ dela Majestatea S'a.

Miscarea electorala in Angli'a iea dimensiuni din ce in ce mai mari. Cine va se reiésa din urna, totu cabinetulu Beaconsfield, ori va se ajunga earasi liberalii la putere? Resultatulu alegerei, desi guvernulu actualu are mari sianse, e greu de prevediutu. Siefulu partidei liberale opositiunale Gladston si-a tienutu dilele aceste discursulu seu desvoltandu-si program'a inaintea alegétoriloru din Midlothian. Parerile lui Gladstone sunt cunoscute tuturor, elu s'a declarat de repetiteori francu pentru gonirea Turciloru din Europ'a recomandandu o politica amicabile Russiei.

Sensatiune a facutu ultimulu discursu alu lui Gladstone, nu pentru cá confirma aceste pareri, ci pentru cá contine unu passagiu fórte agresiv in contra Austriei si chiaru a persónei Imperatului. Acestu pasagiu suna asia: „N'ati cetitu voi in diuarele din Londra unu raportu despre spriginulu energicu, ce l'a intimpinatu guvernulu actualu din partea imperatului Austriei? N'ati cetitu, cá imperatulu a disu cátra ambasadorulu anglesu, Sir Elliot, cá o persóna pestilentiala, unu órecare Gladstone nu incuviintieza politic'a Austriei si cá cátu de multu doresce, cá voi toti se votati astfelu, cá se sustieneti cabinetulu Beaconsfield? Ei bine! déca aprobatu politic'a esteriora a Austriei, ve consiliezu se faceti acest'a. . . Dér' trebe se revinu la aceea ce a fostu acest'a politica. Austri'a a fostu intodéuna inamiculu neimpacatu alu libertatii in fiecare tíer'a a Europei. Austri'a a calcatu in pecióre Itali'a, Austri'a s'a opusu la unitatea Germaniei, Austri'a a facutu totu, spre a impededá crearea Belgiei, Austri'a n'a facutu absolutu nimicu pentru regenerarea si constituirea Greciei. Pe tóta chart'a lumii nu veti aflá unu petecu, pe care se poteti pune degetulu vostru si se diceti: „Aci a facutu Austri'a unu bine.“ Si la Congressulu dela Berlin s'a opusu Austri'a la estinderea libertatii — si de aceea ve dicu: déca voiti, cá spiritulu Austriei se predomine in consiliulu Angliei, atunci urmati in numele Domnului consiliulu Imperatului.“

Este in adeveru surprindietoriu limbajulu lui Gladstone, mai cu séma, déca consideramu, cá a fostu inainte cu cátiva ani primu ministru alu Angliei si cá si astadi póte se mai ajunga inca in fruntea guvernului anglesu. Nu s'a asteptatu dela unu asemenea omu de statu, cá se traga astfelu in discussiune chiaru si persón'a imperatului Austriei. „Deutsche Ztg.“ din Vien'a dice: „Retrospectivulu Mr. Gladstone are dreptate, politic'a austriaca a fostu mai inainte intodéuna ostila libertatii, cu deosebire in Itali'a; dér' pentru acest'a nu se póte face responsabilá Austri'a de astadi, generatiunea de adi“. . .

„Correspondentia Politice“ i se scrie din Petersburg cu data 13 Martiu: Solutiunea data de guvernulu francesu afaceri Hartmann a displacutu cu atátu mai multu in regiunile nóstre inalte, cu cátu cele d'antai raporturi ale principelui Orlov dadusera locu a se sperá cu totul la o alta. Guvernulu astépta inainte de a se hotári, depesiele si documentele, pe care i le aduce, in asta séra chiaru, unulu din secretarii russi la Paris, care sosese in acelasu timpu cu principele

Constantin Gorciacov, alu doilea fiu alu cancelarului. In totu casulu se prevede, cá principele Orlov, care trebuia se vie in Russi'a inca pentru aniversarea de 25 ani a Tiarului, va primu unu concediu mai multu séu mai puçinu lungu, in care timpu ambasada russa la Parisu va fi gerata de Kapuistu, consilieru de ambasada. (Sa si intenzionatu.) — Dupa cumu circula sgomotulu prin scólone, generalulu Chanzy ambasadorulu Françiei, a primitu o scrisóre anonima destulu de violenta, in care autorulu reamintesc ocaziunile, in cari Russi'a a mantuitu pe Françia dupa 1815 si in 1875—76, precum si simpatiile vii si unanime, pe care natiunea russa le-a manifestatu in totdeuna pentru Françia, pe candu ea n'a facutu totdeuna de cátu a resplatit binele cu reu. Autorulu anonimu conchide, cá Françia va plati inca scumpu ingratitudinea ei.

Se telegraféza dela Paris, cá in 21 l. c. a plecatu ambasadorulu russescu principe Orlov la Petersburg. — Diuarele din Londr'a publicaseru o scrisóre cu subscrierea Hartmann, care contine declararea cá elu, Hartmann, a fostu in acveru acel'a, care a comisu atentatulu dela Mosera. Adeveratulu Hartmann inse dovedesc acuma intr'o scrisóre ce a predat'o unui amicu, pe care ilu cónosce in persóna directorulu, diarului „Justice“, cá aceea scrisóre e apocrifa si cá densulu nu s'a esprimat cátra nimenea in privintia atentatului dela Mosca. Se vede cá aci a fostu in jocu earasi o intriga, cu scopu de a produce intre Françia si Russi'a o incordare si mai mare, decâtu esista de faptu in urm'a estradarei numitului Nihilistu.

Romani'a, regatu.

Diuarulu „Times“ din Londra i se scrie cátra corespondentulu seu din Bucuresci cu dat'a 15 Martiu a. c. urmatórele:

„. . . In cercurile bine informate de aci (din Bucuresci) nu mai e secretu, cá atátu in capitala, cátu si intre politiciii activi din tóta tíer'a se dorese multu, de a vedé Romani'a redicata la rangulu de regatu. Ambitiunea acest'a e naturala si nu e nici o cauza fundata, pentru care puterile straine ar' trebui se i se opuna. Romani'a e multu mai mare cá Greci'a, Belgiulu séu Oland'a, si ómenii ei de statu dicu: „Noi avemu tocmá asia, cá si acele state dreptulu de a fi numerati intre regatele Europei.“ Ce se atinge de interesele interióre ale tierii, apoi fara indoiéla ar' insemná a imbunatati situatiunea locala schimbandu diadem'a princiaru cu corón'a regala. Acest'a se esplica usioru:

„De seculi au existatu hospodari si principii ai Romaniei si o jumetate duzina de familii 'si tragu originea dela principii moderni, ele potu se fara pretensiuni egale la tronulu de principe alu Romaniei. Pe tóte aceste familii si pe partisanii loru imediati i-au mahnit sosirea unui strainu, care venise se ocupe tronulu principatului, si aceste influentie se manifesta si adi, desi nu se póte dicu, cá ar' fi aduse pe tapetu intrigi anumite diastice. Déca principele Carolu ar' fi proclamatu de rege alu Romaniei, tóte aceste semtiaminte ar' disparé si positiunei suveranului i s'ardá o soliditate, pe care nu a mai avut'o péna acuma. Redicarea tierii la rangulu de regatu ar' incoroná inse totodata si ambițiunea naturala a tierii si n'ar' mai lasá nimicu de doritu. In unele cercuri mai inalte se crede cá caletoria domnului Bratianu stá in legatura cu acest'a ambițiune nationala. Deórece lipsesc unu mostenitoriu pentru tronulu Romaniei si fiindu cá va fi de lipsa, cá alegerea unui printu prussianu de mostenitoriu se capete aprobarea imperatului Wilhelm, este fórte naturalu, cá program'a se asterne mai antaiu in Berlin. E probabilu, cá Austri'a si Russi'a voru consenti, deórace pasulu dela unu regatu la o republica este mai mare, cá dela unu principatu si nici un'a din aceste puteri nu posedo o predictiune deosebita pentru tendintie republicane, cari domnescu péna la unu gradu órecare intre ómenii de statu romani si cari ar' fi de siguru delaturate printr'o monarchia poporala. Principele Carolu are de cugetu a visitá Curtile europene, spre a esprime multamirile Romaniei pentru positiunea independenta, ce o ocupa astadi intre statele Europei.“

Limb'a bisericésca.

Diuarulu „Binele Publicu“ din Bucuresci publica in Nrii. sei din 17 si 18 Februaru v. sub

acestu titlu unu articolu interesant, pe care, spa-
tialu nu ne permite alu reproduce decâtu in
astras.

Form'a jóca in totu universulu unu rolu fórte
mare. Fara form'a variata a atatoru obiecte ce
vedemu in lume, acést'a n'ar' fi de câtu ceea ce a
fostu, câtu timpu au duratu cataclismele univer-
sali, adeca o monotonia imensa, unu chaosu in-
spaimentatoriu. Déca ar' lipsi form'a, puteramu noi
dre avé ide'a frumosului atátu moralu câtu si fi-
sieu? Form'a a impresionatu pe omu atátu de tare,
incâtu elu a simtitu necesitatea se dé diverse forme
péna si obiecteloru celor mai abstracte, cugetari-
loru sale chiaru. In sciintie, in arte, in industria
cu unu cuventu in tóte ramurile activitatii omenesci
form'a jóca, putemu dice, rolulu principalu. In ju-
risprudéntia bunaóra form'a jóca unu rolu atátu de
importantu, incâtu in multe casuri cineva 'si perde
proesulu numai pentru cá n'a implinitu formele
preserise de lege. Acést'a impregiurare a datu
nastere axiomei juridice: „Form'a perde fon-
dulu.“

In teologia de asemenea, potemu afirmá cá
form'a are unu rolu de capetenia. Intre alteie a-
remu form'a santeloru taine (mistere). Cuvintele:
„Botéza-se robulu lui Dumnedieu“ etc. sunt form'a
santului botezu; ap'a si untulu de lemn sunt —
déca ne putemu exprima asia — materi'a. Oiórele
religióse, vestmintele preotiesci nu sunt decâtu
atâtea forme ale cultului publicu, forme pe cari
santii parinti ai bisericei le au aflatu necesarii
pentru splendórea si prestigiulu religiunii in sco-
pulu de a intari in credinciosi semtimentulu reli-
giósu. Cantarile bisericesci mai multu séu mai
puçinu regulate dupa principiile rationale a-le mu-
siciei, dimpreuna cu decorulu stabiliitu pentru efec-
tuirea serviciului divin constituescu asia dicendu
partea poetica a cultului. Cantarile si rugatiunile
ce suntu ele altu ceva, de câtu o forma a mani-
festatiunii semtimenteloru de omagiu si de adora-
tiune a credintiosiloru pentra Celu a totu puternicu,
care guvernéza totulu?

Din tóta organizatiunea cultului santei religiuni
profesamu, vedemu, cata importantia au pusu
atemeiatorii ei pe forma. . . Loculu primu inse
aci, cá in tóte manifestatiunile vietii omenesci,
nu are necontestabilu limb'a. Scimu, cá limb'a, sti-
mulu, modulu de a-ne exprime isi au formele lor.
Limb'a este barometrulu celu mai siguru, dupa care
putemu judeca stadiulu de cultura si progresu alu
poporului ce-o vorbesce. Cu câtu unu poporu este
mai inaintatu in cultura, cu atátu limb'a s'a afec-
táza forme mai regulate, si fixate priu legi deri-
vate din natur'a si geniulu seu nationalu. Formele
unei limbi, ale unui stilu ne placu si ne atragu
atátu mai multu, cu câtu ele suntu mai corecte,
si mai elegante; cu câtu ele se apropia mai multu
de perfectiune; din contra, candu formele unei
limbe sunt stricate, nefindu o emanatiune logica a
geniului nationalu, atunci chiaru ideile si cugetarile
cele mai sublime exprimate in ea si farmeculu
perdu din influinti'a ce o aru puté exerciá asupra
ascultatoriului. Cu unu cuventu fondulu perde fórte
multu, candu form'a nu este in armonia cu din-
dulu.

„Intr'unu cuventu, fara limba celu mai frumosu autoru,
Dica cine orice ar' dice, e celu mai prostu scriitoriu.“

(Eliade Radulescu. — Poema didactica dupa Boileau si Horatiu.)

Dupa cumu amu disu, mai susu in tóte mani-
festatiunile cultului divin limbai trebuie se i-se dé
rolulu principalu. Déca vomu asemená inse gra-
dulu de desvoltare si de progresu, la care a ajunsu
limb'a romanésca laica, cu acela, la care se afla
limb'a nóstra bisericésca: apoi trebuie se recunós-
comu numai de câtu, cá esista o diferentia enorma
intre aceste doue limbi. Pre candu cea d'antaia
si-a luat in deceniile din urma unu aventu puter-
nitu, cea de a dou'a a remasu aprópe stationara!
N'avemu de câtu se deschidemu, cea d'antaia carte
bisericésca, ce ne va cadé in mana, si la momentu
ce vomu convinge, cá limb'a nóstra bisericésca de
astadi este imaginea fidela a acelei limbi, care au
vorbit'o cei d'antai traducétori ai cartiloru nóstre
eclesiastice. Este inse aceea limba inculta, plina
de barbarismi — cu deosebire slavoni — cari con-
stituescu o cacofonia de nesuferitu, si pe cari as-
tadi mai cá nu-i mai intielegemu; este inca aceea
limba, ce contine chiaru si expresiuni indecente,
ce cari moravurile unui poporu numai puçinu ci-
vilisatu, nu le mai iérta astadi, nici chiaru in sa-
lonele particulare — ne cum in bisericu. Unde
mai intalnimu astadi in limb'a profana romanésca
expresiuni, cá aceste: Streteni'a, blagovesteni'a,
preobrejani'a, predoslovia, zlastaustu, bogoslovu,

milosirdu, totu atâtea expresiuni, pe cari noi pro-
fanii de astadi nu le intielegemu mai de locu.
Vinu apoi: Slava, duhu, veci, cinste, nadejde,
prihana, jitnitia, norodu, izbavire, vazduh, zmerenia,
osirdie, pronia, haru, ziditoru (atributu datu lui
Dumnedieu, si care 'lu face zidaru cu mistria (lin-
gur'a de varu) in mana, in locu de creatoru, care
a creatu universulu din nimicu); a máneca, (unu
verbu, ce se afla in canonulu din Duminec'a pas-
ciloru: „Se mánecamu, cu mánecarea de dimi-
nétia . . .“); a salasilui, a proslavi etc. totu atatea
cuvinte, cari de multu nu se mai intrebuintéza
nici in scrierile profane nici in vorbire. Cuvinte,
cá, scárba, nemernicu, misielu, nu mai au astadi
sensulu, ce-lu aveau odinióra!

(Va urmá.)

Pentru Romanii inundati din Transilvani'a si Ungari'a.

A mai incursu sum'a de 100 florini v. a. si
320 franci colectati de D-lu Diamandi I.
Manole dela urmatorii domni si dómne din
Brasiovu:

Dómn'a Zoe Dimitrie Ionciovici	flor.	100
„ Vilm'a George B. Popp	franci	100
Domnulu Dimitrie Stanescu	„	100
„ Constantinu de Steriu	„	100
„ George Ionescu	„	20

Sum'a totala: florini 100; franci 320

Péna acuma au incursu la Redactiunea „Ga-
zetei Transilvaniei“ in totalu 1778 fl. 68 cr.,
franci 10,812 50 cent. si 100 mârcei germane.

(Va urmá.)

Desiu 6/18 Martiu 1880.

(Reflecsiuni sincere la corespondinti'a-notitia cu dat'a Desiu
8 Martiu Nr. „Gaz.“ 18)

Domnulu corespondinte, luandusi sarcin'a onori-
fica a incunosciintia pe publ. cetitoriu alu „Ga-
zetei“ despre nobil'a intreprindere cu balurile po-
porale improvisate in interessulu bisericiloru, aluneca
a face dóue observatiuni, un'a mai modesta atinge,
cá inteliginti'a locala romana, neparticipandu la a-
ceste baluri, pentru celu din urma totusi a sub-
scrisu. La acést'a amu de a reflectá, cá déca á-
rangiatorii, intre cari credu, cá a fostu si coresp-
pondintele, ar' fi binevoitu a incunosciintia si in-
vitá si pe inteliginti'a, care n'a participatu. celu
puçinu ar' fi contribuitu si cu acea ocaziune in
tocmai, cá la balulu alu doilea, cáci aceea nu va
cutezá nimene a afirmá, cá inteliginti'a s'ar' re-
trage dela contribuii din órecari consideratiuni
confessionale!

A dóu'a observatiune trece preste limitele mo-
destiei péna la insulta. Póte, cá corespondintele
n'a avutu intentiune de a face acést'a, ci ia sca-
patu din pruritulu de a scrie, cá se nu fia pré-
scurtu. D-s'a dascálesce pe inteligentia si-o pro-
vóca „se nu se separeze de cátra poporu“. Dér'
óre neparticipare la balu intr'o odaia de 16 orgii
lunga si 6 lata, in timpu, cá acést'a, fara focu, e
separare? Dér' óre absentare a unora, in comissi-
une pré interessante, cá in caus'a scólei principale din
Lap. ung. facute gratisu nu merita escusare pentru
neparticiparea in persóna? dér' bólele in familiile
altora, inca nu-i póte escusa pe acesti'a? Ori nu-i
este cunoscutu d. coresp., cá inteliginti'a cea sta-
bila fara salariu indrumata asi castigá pánca si
lucrandu câte 12—20 óre, din aceste sacrificá une
ori mai multe óre pe di in interessulu poporului
gratis? D. coresp. e de invidiatu, cá a potutu
participá in persóna la acele baluri, si, de-
cumva d-s'a e resolutu a lucra si mai multu pen-
tru interesele poporului, binevoiesca asi oferí con-
lucrarea s'a, si a ne ajuta in órele libere, cá ma-
teria avemu, numai timpulu se ne ajunga!

M a n u.

D i v e r s e.

[A legerile la universitate a
s a s é s c a] s'au terminatu Marti'a trecuta. In
Brasiovu candidatii sasi Fr. M a g e r si Carolu
S c h n e l l adv. s'au alesu cu aclamatiune, ceea
ce dovedesce, cá n'au avutu nici unu contra-candi-
datu. Fric'a ce au avut'o Sasi, cá Romanii le
voru disputá mandatele a fostu dér' nebasata. —
Din S e b e s i u ni se telegraféza, cá orasiulu a a-
lesu deputati la universitate pe d-nii Dr. P a c u r
a r i u si P i s o.

[D e p u t a t u l u d i e t a l u L u d o v i c u
M o c s á r y] a primitu dilele aceste, dupa cumu
anuntia „Egyetértés“, adres'a alegétoriloru romani
din Cehulu Selagiului, despre care amu relatatu
si noi la timpulu seu. Acést'a adresa frumosu si
bogatu adiustata i s'a tramisu lui Mocsáry, cá
semnu de multamire pentru aceea, ca in anulu
trecutu cu ocaziunea desbaterei proiectului de lege
asupra instructiunii obligatóre a limbei maghiare
in scólele poporale a luat in aperare caus'a na-
tionalitatiloru, si i s'a predatu dilele aceste prin
deputatulu dietalu d. George Popu. Adres'a re-
dactata in limb'a maghiara este subscrisa de
14,000 cetatiani romani si intre subscrieri se afla
si aceea a vicariului episcopescu din Cehulu Se-
lagiului.

[A m p l o i a t i i d e l a c a l e a f e r a t a
d e s t a t u u n g a r a], cari n'au satisfacutu pro-
vocarei de a invetiá câtu mai curéndu unguresce,
voru fi demissiuati in lun'a viitoare conformu unui
ordinu strictu alu guvernului. Acést'a, adauge foi'a
pestana, care aduce scirea memorata se face „in
interessulu maghiarisarei.“

[„L u m i n a t o r i u l u.“] Dilele aceste amu
primitu numerulu de proba alu acestui diaru poli-
ticu romanu ce apare sub redactiunea d-lui adv.
R o t a r i u in Timisióra. Salutamu cu bucuria
opositiunea „Luminatoriului“ si dorimu cá se pros-
pereze si se ajunga scopulu ce 'lu indica numi-
rea lui!

[Esercitiile militari.] Conformu ordinului ministrului
de honvedii dela 27 Febr. se chiama pentru anulu acest'a la
esercitii rezervistii armatei comune si honvedii in modulu
urmatoriu: a) dintre voluntarii pe unu anu recrutati in
anii 1875, 1873 si 1871, cari in sensulu § 21 alu legeri
militare au devenitu oficeri in reserva; b) din anii ceilalti
de recrutare acei oficeri de reserva, cari amanendu mai multu
timpu serviciulu activu au de a servi de aci incolo mai pu-
çinu de siépte ani in reserva precumu si aceia cari, desi au
fostu convocati cu ocaziunea mobilisarei partiale la serviciulu
activu ce li se socotesce in locu de exercitii, totusi sunt obli-
gati inca la mai multe exercitii, decâtu s'ar' veni dupa a-
nulu lor de recrutare; mai departe se chiama oficerii de
honvedii, cari se afla in concediu; c) rezervistii dintre cei
recrutati in anii 1875, 1873 si 1871 si honvedii din anii
1879, 1878, 1877, 1875 si 1873 si toti cáti au fost chie-
mati la exercitiile din anulu trecutu, dér' din óre care causa
au fostu dispensati; d) sub conditionile de sub b) — vo-
luntarii trecuti in reserva; e) toti individi concediati in
sensulu § 27 alu legeri mil. si p. 4 din § 164 alu instruc-
tiunii pe timpu mai indelungatu, cari s'au impartesitu numai
de o instructiune militara de optu septemani.

E l i b e r a t i d e l a e s e r c i t i i l e d i n a n u l u a c e s t ' a s u n t
conformu § 36 alu leg. mil. acei individi si soldati de réndu
ai armatei comune din anii de recrutare susu amintiti, cari
primescu o solda (gage) lunara si cari cu ocaziunea mobili-
sarei partiale din 1878 din statulu de reserva au trecutu
in statulu activu, mai departe aceia dintre ei, cari in urm'a
mobilisarei memorate au trebuitu se fia retienuti in serviciulu
activu peste terminulu, la care dupa regula erau se fia tre-
cuti in reserva. — Professorii publici si suplentii precumu
si scolarii dela instituttele publice si cu dreptulu de publici-
tate, voru fi chiamati pe timpulu ferieloru la exercitiile din
anulu acest'a.

Esercitiile oficeriloru in reserva voru durá p a t r u
s e p t e m a n i; exercitiile gradelor inferióre si ale sol-
datiloru in reserva voru durá inse in anulu acest'a conformu
incuviintiarei Maj. Sale numai t r e i s p r e d i e c e d i l e.
Esercitiile oficeriloru si ale soldatiloru honvedii concediati
voru durá c i n c i s e p t e m a n i.

[T e a t r u r o m a n u i n B u c o v i n ' a.]
„Familiei“ i se scrie din Cernauti: D-lu I. C.
Lugosianu a jocalu de dóue ori in teatrulu germanu
cu unu successu escelentu; unu singuru Romanu
din Cernauti, dela celu mai mare boieru, péna la
celu din urma studentu, n'a lipsitu dela aceste re-
presentatiuni. La representatiunea a dou'a cass'a
s'a vëndutu tóta. Multi au disu, cá asia plinu n'a
fostu teatrulu Cernautiloru niciodata. Par, cá unu
cursu electricu ar' fi sternitu tóte spiritele amori-
tite de a asistá la aceste triumfuri ale limbei ro-
mane. Viu miscatu si cu cea mai mare bucuria
ve anuciu, d-le redactoru, cá semtimentulu de
nationalitate inca este viu in Bucovin'a. Candu
d. Lugosianu ni-a representatu „Curcanulu intorsu
dela Plevn'a“, Romanii atátu au fostu de entusi-
asmati, incâtu la ivirea lui pe scena l'au tientiut
5—6 minute numai in aplause, ér' la finea piesei,
studentii i-au oferitu o cununa de lauri cu trico-
loru romanu si alte numeróse obiecte pretióse din
partea publicului. D. Lugosianu a marturisitu, cá
unicele momente fericite, de candu este actoru, de
vr'o 6—7 ani, le-a avutu aici in Bucovin'a, unde

in tóte pãrtile a fostu primitu cu cordialitate si cu interessu chiaru si din partea strainiloru. De aici d. Lugosianu a mersu la Sucéva si are de cutgetu se mérga a jocá si in Macedouia. . .

[Statu'a lui Stefanu celu mare.] „Miscarea Nationala“ din Iasi este informata, cá comissiunea esecutiva a ridicarei statuei lui Stefanu celu mare, compusa din D-nii V. Alesandri, N. Genea, Sc. Pastia, I. Negruti si Al. Stamatopolu si ajutata de concursulu bine-voitoru alu agentului diplomaticu romanu dela Paris, N. Calimah-Catargiu, a contractata cu sculptorulu Fremiet din Paris facerea si asiediatu a statuei. Condiitiunile principale ale contractarei sunt acestea: sculptorulu se obliga mai antaiu a face o statua redusa in doue esemplare, dupa indicatiunile ce i s'au comunicatu. Acést'a statueta va fi espusa la Iasi si la Bucuresci la vederea publiculu, si totodata va fi esaminata de catra o comissiune de ómeni competenti. Comissiunea esecutiva este in dreptu de a cere modificarile, ce va crede necesaru a se aduce acestei lucrari, si artistulu este datoru a se conformá observatiuniloru ce i s'ar face. De la primirea observatiuniloru, artistulu se obligá cá, in termenu de 14 luni, se predea lucrarea gat'a la Iasi. Pe pedestalulu statuei, care are a fi de pétra de Jura, voru fi done bas-reliefuri represintandu o batalia cu Turci'a si o alta cu Polonii. Statu'a va fi de marimea statuei lui Henricu alu IV de la Paris. Eroulu va fi imbracatu cu zale, purtandu pe capu unu coifu lesiescu si pe umeri o mantie.

Pentru intrég'a lucrare, adica, pêntru statua si pêntru asiediatulu ei, se va plati artistulu sum'a de 135,000 lei noi. Fundamentele, pênã in faci'a pamentulu, sunt pe contulu comissiunei. Sum'a de 135,000 lei se va depune in Paris la o casa de creditu, urmandu cá rënduri, rënduri se se dé artistulu pênã la 100,000 lei, ear' restulu de 35,000 lei se i se dé dupa pregatirea in totulu a lucrarii. Mai inainte de pornirea statuei din Paris, ea va fi esaminata de o comissiune de esperti alésa de D. Catargiu-Calimah. La casu de neintielegere, o comissiune de arbitri, numita in conformitate cu legea francesca, va regulá casulu definitivu. Asia dér', suntemu in dreptu a crede, cá in tómn'a anului 1881 vomu avé statu'a adusa la Iasi si asiediatu la locul ei, care inca nu s'a fixatu pênã acum. Intardierea urmata pênã acum, ni se spune, cá a provenitu din caus'a studiiloru istorice ce a trebuitu a se face de cátra doue comissiuni, instituite un'a in Bucuresci si alt'a in Iasi, si care studiiu trebuie se servésca de basa la compunerea statuei.

[Marile lucrari publice ale orasiului Bucuresci.] Cetimu in „Curierulu Financiaru“: Cestiunea distributiunei apeleru, a rectificarei Dambovitiei si a canalisarei stradeloru a intratu in fine intr'o noua fasa, care va fi credemu si cea din urma. In urm'a reporturiloru Comissiunei de esperti, compusa din d-nii ingineri Culman, Lalanne si Burkly-Ziegler Primaria a creatu unu serviciu specialu de ingineri pêntru a face proiectele aceleru 3 mari lucrari indicate mai susu conformu cu opiniunile emise de dis'a Comissiune. Acestu servitiu e dirigeatu de d. Ingereru Matk. Ceilalti ingineri sunt: d. G. Simtionu insarcinatu cu proiectulu rectificarei Dambovitiei: d. D. Cescu cu acela alu canalisarei orasiului, si d. Stoenescu cu proiectulu Distributiunei apeleru. Proiectele acestoru ingineri nu se voru pune in esecutare, decâtu numai dupace voru fi esaminata si verificate de d-nii Culman si Ziegler, care, nepoténdu a le dirige in permanentia, nevoindu a recomandá in loculoru vreunu strainu au gasitu, cá e bine a se face de ingineri romani, tiindu angagiamentulu de a veni in Bucuresci la timpu pêntru a le pune in esecutare. Mesur'a luata de primarie ni se pare a fi totu atátu de intielépta, pe cátu hotarirea luata de d-nii Culman si Ziegler e de binevoitóre. Nu remane dér' de cátu a uia unu successu tineriloru nostri ingineri si a i rogá a ne presentá aceste lucrari cátu mai curéndu. Dupa calculele ómeniloru competenti, studiele si proiectele ar' poté fi terminate pe la 14 Maiu viitoru; prin urmare pe la finele lui Iuniu se va poté tiene si licitatiunea pêntru darea intreprinderi, déca pênã la acea epoca se va poté regulá si cestiunea resurselor pêntru acoperirea anuitatiei imprumutulu de 15 miliónu.

[Circularu a vaporiloru pe Dunare. Cutremuru.] Cetimu in „Mess. Brailei“: Mercuri 5/17 Martiu pe la órele 5 p. m. a sositu primul vaporu in portulu nostru, a companiei austriace, care a fostu salutatu cu salve. Nu a potutu inse se remana in Braila, nefiindu stabilita puntea de debarcare, asia ea a trecutulu la Galati. Pe Luni se astépta si vaporulu de Constantinopole. De Vineri a inceputu se circuleze vaporulu intre Braila si Galati. — Vineri spre Sambata pe la órele 3 1/2 nóptea s'a semtitu unu cutremuru de pamentu, care a ténutu câteva secunde.

[Midilocu de a avé totde unu bani in pung'a.] In aceste timpuri, in cari toti in genere se plangu, cá banulu e raru, voiu aduce unu adeveratu serviciu aretandu persóneloru stremtorate mediloculu de a poté se-si rotundiésca pung'a. Le voiu aratá adeveratulu secretu de a

castigá bani, metód'a negresita de a-si implé pungile cele góle, si chipulu de a le pastrá totde unu pline. Doue simple regule, bine pazite, voru atinge scopulu. Eta cea d'antaiu: „Probitatea si munc'a se-ti fia tovarasii nedespertiti.“ Si a dóu'a: Cheltuesce pe fiacare di cinci bani mai puçinu din castigulu adeveratu.“ — In acestu chipu pung'a ta cea lesinata va incepe in curéndu a se inflá, si nu va mai avé niciodata privilegiu se-se planga, cá pantecele seu e golu; nu vei mai fi maltratatu de creditoru, strimtoratu de miseria, rosu de fóme, inghetiatu de golaciune. Ceriulu va stralucí pêntru tine de o lucire mai viua, si placerea va face se-ti bata anim'a. Grabesce-te dér' a imbracisá aceste regule si a fi fericitu. Alunga departe de tine suflarea cea inghetiatu a necasului si traiesce neatérnatu. Atunci vei fi unu omu si nu-ti vei ascunde chipulu la apropierea bogatulu; nu vei incercá de locu neplacerea de a te simti micu, candu favoritiu noroculu voru merge la drépt'a ta, cáci independintia, cu puçinu séu multu, e o sórtu fericita, si te pune in nivelu cu cei mai mandrii dintre aceia, pe cari i-decoréza ordinile si panglicile.

Franklin. „Aleg.“

[Insciintiare.] Dr. Ladislaw V. Pap, jude la tribunalulu regescu in Sátoruljanhely (comitatulu Zemplén) pe lènga agendele sale obligate studiundu cu predilectiune mai lungu timpu si institutiunile Romaniei, a pusu sub tipariu unu opusculu scrisu in limb'a maghiara, sub titulu „Asiediamintele constitutionale ale Romaniei.“ Opuscululu are urmatoriulu cuprinsu:

I. Suprafaci'a teritoriului Romaniei. Populatiunea. II. Formarea statului romanu. III. Dreptulu publicu alu Romaniei. IV. Dinasti'a romana. Successiunea Tronului. Majoritatea clononului. Locotenentia domnésca etc. V. Titulu Domnitoriului. Armele (Wappeu, czimer) tieriei. Culorile nationali. VI. Medaile pêntru merite militare si civile. VII. Representarea nationala. Adunarea deputatiloru. Senatulu. VIII. Ministeriulu responsabilu. IX. Organizarea judetieloru (comitateloru.) X. Organizarea comuneloru. XI. Organizarea serviciului sanitaria. XII. Organizarea judecatorésca. XIII. Regimulu inchisoriloru. XIV. Constituirea corpulu de advocati. XV. Organizarea bisericesca. XVI. Organizarea instructiunei. XVII. Academi'a romana. XVIII. Organizarea puterii armate. XIX. Finacele. XX. Cãile de comunicatiune Post'a si Telegrafulu. XXI. Moneda. Ponduri si mesuri. XXII. Banci si institute de creditu. XXIII. Appendice.

Motivulu, care a indemnatu pe auctoru, cá se publice unu opusculu de atare cuprinsu in limb'a maghiara e, cá din esperiintia de tóte dilele s'a convinsu, cá pluralitatea compatriotiloru nostri de nationalitate maghiara, séu nu cunoscu absolutu institutiunile Romaniei, séu numai superficialu si din raporturile unoru corespondinti malitiosi si de aci provine, cá de câte ori se face mentiune de asiediamintele frumóse, liberale ale Romaniei cea mai mare parte din concetatiunii nostri maghiari facia de statulu romanu dá dovéda de cea mai crassa ignorantia, care la multi e impreunata si cu rea vointia.

Auctorulu are sperantia, cá tractandu materi'a din cestiune cu tóta obiectivitatea, i va succede a luminá pre multi, care se afla la retacire in privintia institutiuniloru statului romanu.

Opuscululu mentionatu va avé o estensiune de 10—12 cóle tiparite si va aparé la finea lunei lui Iuniu a. c. Pretiulu opulu e 1 fl. v. a. si in librarii nu se va vinde.

Autorulu isi permite déra a rogá pe toti conationalii si in specialu pe toti cunoscutii si amicii sei, caror'a li place a ceti opuri publicate in ori si ce limba, care se ocupa cu buna intentiune de afaceri romanesce, cá se se prenumere la opulu numitu mai susu.

Banii de prenumeratiune se se tramita in timpu de 30 de dile autorulu, care voiesce a fi orientatu in privintia numerulu esemplareloru, ce voru trebú tiparite.

Colectantii, dupa 9 esemplare platite, voru primí unulu in semnu de onóre.

Domni redactori romani sunt rogati cu totu respectulu: se binevoiesca a primí acestu anuciun in colónele diuareloru redigiate de domnia loru.

MUSICA.

[„Lyr'a Romana“], fóia musicala si literaria, contine in Nr. 13 dela 6 Martiu 1880 urmátorea materia: Tectu: Tommaso Salvini. — Originea teatrului nationalu de T. T. Burada. — Sullivan, comedie de Mellesville. — Ah! cantami mereu, poesia de A. V. — Convorbiri musicale de M. — Varietati. Musica: Hor'a Ronduneleloru, pêntru piano de I. Vasilescu.

[„Primulu Balu.“] Polca-Mazurca pêntru Pianu de Ersilia Nicóra. Op. I Pretiulu 60 cr. (Proprietatea Autoréi.) Venitulu intregu e destinatu pêntru infiintierea unui coru vocalu romanescu in Aradu. Adaugemu, cá piesa d-siórei Nicóra a fostu publicata mai antaiu in „Lyr'a Romana“, fóia musicala din Bucuresci, si cá, dupa cumu ne-amu convinsu, este de tóta frumusetia. Se afla de vendiare la M. Klein jun. librariu in Aradu si la Autoréa totu acolo (Piatia franciscana Nr. 2.)

[La Táborzky si Parsch] in Budapest'a au aparutu in timpulu din urma piesele urmátorie: „Diabolin“ Galopu pêntru pianu, „Im Maiengrün“ Polca-Mazur pêntru pianu, „Wanderlust“ Polca française pêntru pianu, tóte trei compuse de Philipp Fährbach jr., pretiulu câte 60 cr. — „Masculu Amazóneloru din operetta Szekely Katalin“, compusu pêntru pianu de Erkel Elek, 80 cr. — „Székely Katalin“ — Operetta originala. Pêntru voce si pianu, séu numai pêntru pianu de Erkel Elek, tectulu scrisu de Lukácsy Sándor, Diece Cantece. 1 fl. 50 cr. — „Láz Polka“ pêntru pianu de Halász Ienő 60 cr. — Optu cantece originale dedicate Dómei Blaháné Lujza, pêntru voce si pianu de Allage Géa. 1 fl. 50 cr.

Anunciu.

Sambata in 15/27 Martiu a. c. in sal'a Otelului Nr. 1
va téné
D-lu advocatu I. Pop'a din Sibiu
una disertatiune comica
in folosulu unui atelieru de sculptura ce are a se
infiintá in Selisce.

Bilete de intrare de persóna 60 cr. v. a. la cassa. —
Locurile la mese — Inceputulu la 8 óre sér'a.

N. 13—1880

2—3

Publicatiune.

In Octobre 1878 s'a aflatu in piatia din locu unu certificatu de amanetare asupra unui Collier de auru cu diamante, depunenduse la oficiulu de amanetare din locu. De vreme ce inse perdióturu acestui certificatu nu s'a insinuatu la subscrisulu oficiu in decursulu terminulu de espirare, este provocata prin acést'a, de a'si documentá in decursu de trei luni dreptulu de posesiune séu de amanetare asupra cerficatulu aflatu si asupra obiectulu amanetatu pe bas'a acestui certificatu. La diu contra are a 'si ascrie numai siesi urmarile, ce voru resulta din neglenti'a s'a.

Brasiovu, 13 Martiu 1880.

Administratiunea oficiulu de amanetare.

Fabrica de ghetu si de cisme

a lui 3—5

Imre Temesvári

in Budapest'a, Strada Kerepes Nr. 11.

Vendiarea cu redicat'a (toptanulu) si cu meruntulu.

Recomanda pêntru Dame:

Pantofi de casa din lasting séu pele	fl. 1.20
Pantofi pêntru strada din lasting, séu pele cu tocu si funta eleganta	fl. 2.—
Ghete Regatta de incheiatu cu cãtarami, din lasting finu, séu pele, fasonulu celu mai nou	fl. 3.—
Ghete cu elasticu inaltu de 20 cent. din lastingulu séu pelea cea mai fina, cu talp'a dupla cu cuiu	fl. 3.60

Pêntru Barbati:

Ghete Regatta, din pele de Cãprióra, séu chagrain cu talpa grósa	fl. 3.80
Ghete Regatta din pele de manusi, séu lacu, cu marginea grósa a talpei	fl. 4.20
Ghete cu elasticu din iuhtu, séu pele de Vitielu, cu talpile duple, tintuite, séu cu siurupuri	fl. 4.—
Alese din calitatea cea mai buna	fl. 4.60
Cisme 50—60 Centim, inalte, de iuhtu cu talpa dupla, tintuita triplu si cu siurupuri	fl. 9.—

In fine totu felulu de ghetu pêntru baiati, fete, si copii cu pretiurile cele mai eftine ale fabricei.
Comandele se voru efectua promptu cu Nachnahme, se déca se tramite pretiulu. Lucrurile neconvenabile se schimbu bucurosu, listele de pretiuri mai detaliate se tramitu gratis si franco.

Cumparatoriloru cu redicat'a rabatu insemnatu.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 23 Martiu st. n. 1880.

5 ⁰ / ₀ Rent'a charthia (Metalliques) . . .	72 40	Oblig. rurali ungare . . .	90.50
5 ⁰ / ₀ Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). . .	72.95	„ „ Banat-Timia . . .	89.50
Losurile diu 1860 . . .	128.75	„ „ transilvane . . .	89.—
Actiunile bansei nation. . .	835.—	„ „ croato-slav. . .	93.—
„ instit. de creditu . . .	298.—	Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a, 3 Iuni . . .	118.65	Galbini imperatesci . . .	5.57
		Napoleond'ori . . .	9.47
		Marci 100 imp. gatm. . .	58.25

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henricu.